

Sygn. akt I C 363/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR del. Zygmunt Drożdziejko

Protokolant: st. sekr. sądowy Danuta Sowa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 marca 2014 r. w K.

sprawy z powództwa H. D.

przeciwko Spółce Mieszkaniowej (...) sp. z o.o. z siedzibą w K.

o zapłatę

I oddała powództwo;

I zasądza od powoda H. D. na rzecz strony pozwanej Spółki Mieszkaniowej (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. kwotę 3617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt I C 363/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 13.03.2014r.

Powód H. D. domagał się zasądzenia od pozwanego Spółki Mieszkaniowej (...) spółka z o.o. w K. kwoty 141 703,89 zł. wraz z odsetkami w wysokości 0,14 % dziennie od dnia 1.01.2005r. do dnia zapłaty.

Na uzasadnienie żądania podniesiono, iż powód udzielił stronie pozwanej dwóch pożyczek, które nie zostały spłacone.

Ustosunkowując się do zarzuty spłaty pożyczki z dnia 15.09.2003r. podniósł, że w dniu 10.09.2003r. strony zawarły ustną umowę pożyczki.

Odnośnie pożyczki z dnia 15.09.2003r. podniósł, że powinna zostać ona rozliczona w ten sposób, że w pierwszej kolejności wpłaty powinny być zaliczone na poczet wymaganych odsetek, a potem na kapitał.

Odnośnie pożyczki z dnia 25.10.2003r. to spłata miała być dokonana najpierw na kapitał, a potem na odsetki.

W obu umowach do dnia 31.12.2004r. miały być naliczane odsetki w wysokości 7 % w skali roku, a od 1.01.2005r. miały być naliczane odsetki w wysokości 7 % w skali roku oraz 0,14 % dziennie jako odsetki karne.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu podniesiono, że strony zawarły dwie umowy pożyczki tj. w dniu 15.09.2003r. na kwotę 90200 zł oraz w dniu 25.10.2003r. na kwotę 40 000 zł. Nie zawierano żadnych ustnych umów pożyczki. Na przekazie z dnia 18.03.2005r. w tytule płatności wskazano, że jest to spłata pożyczki z dnia 10.09.2003r. Wynikało to z omyłki. Była

to spłata pożyczki z dnia 15.09.2003r. Błąd wynikał z tego, że w tym dniu strona pozwana spłacała pożyczkę z dnia 10.09.2003r. na rzecz K. J. i wpisując następny przekaz na rzecz powoda powielono opis tytułu spłaty. Z powodem w dniu 10.09.2003r. nie zawierano żadnej pożyczki.

Obie pożyczki powoda miały być spłacone wg. zasady, że dokonywane wpłaty zostają dokonane najpierw na poczet kapitału, a potem na poczet odsetek. Po upływie terminu zwrotu pożyczki tj. po dniu 31.12.2004r. powinny być naliczane tylko odsetki w wysokości 0,14 % dziennie. Dokonując spłaty błędnie doliczono również 7 % odsetek w skali roku. Zatem na dzień dzisiejszy strona powodowa spłaciła pożyczkę z dnia 15.09.2003r. i ma nadpłatę odsetek z umowy z dnia 25.10.2003r. w wysokości 504,25 zł.

Strona pozwana podniosła również zarzut przedawnienia roszczeń.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód H. D. oraz pozwany Spółka Mieszkaniowa (...) spółka z o.o. w K. w dniu 15.09.2003r. zawarli umowę pożyczki na mocy której powód H. D. pożyczył Spółce Mieszkaniowej (...) spółka z o.o. w K. kwotę 90200 zł. Pieniądze zostały przekazane w dniu 15.09.2003r. Pożyczka była oprocentowana na poziomie 7 % w skali roku. Zapłata miała nastąpić najpóźniej 31.12.2004r. W przypadku nieterminowej zapłaty należały się odsetki karne w wysokości 0,14 % dziennie.

9.09.2004r. strona pozwana zwróciła powodowi 10 000 zł.

14.09.2004r. strona pozwana zwróciła powodowi 30 000 zł.

29.09.2004r. strona pozwana zwróciła powodowi 20 000 zł.

18.03.2005r. strona pozwana zwróciła powodowi 43 199, 08 zł.

Dowód:

umowa pożyczki z dnia 15.09. (...) k. 10 -11

wyciąg z rachunku k. 67-68, 71-72, 73, 228-229

W dniu 18.03.2005r. strona pozwana wypisując przelew zapłaty powodowi, w tytule zapłaty wskazała, że dokonuje zwrotu pożyczki z dnia 10.09.2003r. Była to jednak pomyłka, gdyż chodziło o spłatę pożyczki z dnia 15.09.2003r. W tym samym dniu wykonywano parę przelewów i bezpośrednio wcześniej dokonywano spłaty pożyczki K. J., z którą zawarto umowę pożyczki w dniu 10.09.2003r. w formie pisemnej. Strona pozwana w dniu 10.09.2003r. nie zawierała z powodem żadnej umowy pożyczki.

Dowód:

wyciąg z rachunku k. 73, 228-229

Umowa pożyczki zawarta pomiędzy stroną pozwaną, a K. J. k.197-198

Deklaracja podatkowa dotycząca umowy pożyczki z K. J. k.199-202

Zeznania świadka D. Z. (1) k. 207

Umowa z dnia 15.09.2003r. miała być rozliczana w następujący sposób. Wpłaty z tytułu spłaty pożyczki miały być w pierwszej kolejności zaliczane na poczet odsetek, a potem na poczet kapitału. Po 31.12.2004r. należały się tylko odsetki karne.

Dowód:

umowa pożyczki z dnia 15.09.2003r. k. 10 -11

Licząc wg. wyżej wskazanych zasad na dzień wyrokowania z tytułu umowy z dnia 15.09.2003r. strona pozwana ma nadpłatę w wysokości 1934,76 zł.

Dowód:

okoliczność bezsporna k.283

Strona pozwana spłacając pożyczkę z dnia 15.09.2003r. w chwili jej spłacania robiła to wg. zasady, że w pierwszej kolejności został spłacany kapitał, a potem odsetki i ponadto po 31.12.2004r. doliczano odsetki 7 % w skali roku oraz odsetki karne.

Dowód:

okoliczność bezsporna k.283

Powód H. D. oraz pozwany Spółka Mieszkaniowa (...) spółka z o.o. w K. w dniu 25.10.2003r. zawarli umowę pożyczki na mocy której powód H. D. pożyczył Spółce Mieszkaniowej (...) spółka z o.o. w K. kwotę 40000 zł. Pieniądze zostały przekazane w dniu 25.10.2003r. Pożyczka była oprocentowana na poziomie 7 % w skali roku. Zapłata miała nastąpić najpóźniej 31.12.2004r. W przypadku nieterminowej zapłaty należały się odsetki w wysokości 0,14 % dziennie.

W dniu 16.08.2004r. strona pozwana zwróciła powodowi 40 000 zł.

Dowód:

Umowa pożyczki z dnia 25.10.2003r. k. 12-13

Wyciąg z rachunku k. 69-70

Umowa ta miała być rozliczana w następujący sposób. Wpłaty z tytułu spłaty pożyczki miały być w pierwszej kolejności zaliczane na poczet kapitału, a potem na poczet odsetek.

Dowód:

Umowa pożyczki z dnia 25.10.2003r. k. 12-13

Częściowo zeznania powoda H. D. 263-264

Po 31.12.2004r. należały się tylko odsetki karne.

Dowód:

Umowa pożyczki z dnia 25.10.2003r. k. 12-13

Licząc wg. wyżej wskazanych zasad na dzień wyrokowania z tytułu umowy z dnia 25.10.2003r. strona pozwana ma niedopłatę odsetek w wysokości 2265,88 zł.

Dowód:

okoliczność bezsporna k.283

Gdyby rozliczać pożyczkę z dnia 15.09.2003r. wg. zasady, że spłata w pierwszej kolejności następuje na poczet kapitału, a potem na poczet odsetek i dodatkowo po 31.12.2004r. należą się odsetki w wysokości 7 % oraz odsetki karne, to kapitał pożyczki i odsetki z umowy z dnia 15.09.2003r. zostały spłacone w całości. Jednocześnie gdyby pożyczkę z

dnia 25.10.2003r. rozliczać wg. zasady, że spłata w pierwszej kolejności następuje na poczet kapitału, a potem na poczet odsetek i dodatkowo po 31.12.2004r. należą się odsetki w wysokości 7 % oraz odsetki karne, to kapitał pożyczki i odsetki z umowy z dnia 25.10.2003r. zostały spłacone w całości.

Dowód:

okoliczność bezsporna k.283

Gdyby rozliczać pożyczkę z dnia 15.09.2003r. wg. zasady, że spłata w pierwszej kolejności następuje na poczet odsetek, a potem na poczet kapitału i dodatkowo po 31.12.2004r. należą się odsetki w wysokości 7 % oraz odsetki karne, to z umowy z dnia 15.09.2003r. zostaje nadpłata w wysokości 1393,39 zł. Jednocześnie gdyby pożyczkę z dnia 25.10.2003r. rozliczać wg. zasady, że spłata w pierwszej kolejności następuje na poczet kapitału, a potem na poczet odsetek i dodatkowo po 31.12.2004r. należą się odsetki w wysokości 7 % oraz odsetki karne, to z umowy z dnia 25.10.2003r. zostaje niedopłata w wysokości 2265,88 zł. Po potrąceniu z tytułu obu umów pozostaje niedopłata 882,49 zł. tytułem odsetek.

Dowód:

okoliczność bezsporna k.283

Gdyby rozliczać pożyczkę z dnia 15.09.2003r. wg. zasady, że spłata w pierwszej kolejności następuje na poczet kapitału, a potem na poczet odsetek i dodatkowo po 31.12.2004r. należą się tylko odsetki karne, to kapitał pożyczki i odsetki z umowy z dnia 15.09.2003r. zostały spłacone w całości. Jednocześnie gdyby pożyczkę z dnia 25.10.2003r. rozliczać wg. zasady, że spłata w pierwszej kolejności następuje na poczet kapitału, a potem na poczet odsetek i dodatkowo po 31.12.2004r. należą się tylko odsetki karne, to z umowy z dnia 25.10.2003r. zostaje nadpłata w wysokości 504,25 zł.

Dowód:

okoliczność bezsporna k.283

Strony współpracowały ze sobą i zawierały szereg umów pisemnych.

Dowód:

umowy k.83-110

Faktury, protokoły i przelewy k. 118-196, 215

Notatka k.214

Ocena dowodów:

Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda w części w której zeznał, że w dniu 18.03.2005r. strona pozwana spłaciła pożyczkę wynikającą z ustnej umowy z dnia 10.09.2003r. Wprawdzie zeznania mają potwierdzenie w samym tytule przelewu, ale inne okoliczności i inne dowody, a w zasadzie ich brak świadczy o tym, że nie było takiej umowy. Przede wszystkim brak jest umowy pisemnej. Strony zawarły ze sobą dwie umowy pożyczki w formie pisemnej. Strona pozwana zawierała jeszcze inne umowy pożyczki z innymi osobami. Zawsze w formie pisemnej. Co więcej w dniu 10.09.2003r. strona pozwana zawarła umowę pożyczki właśnie w formie pisemnej z K. J.. Zatem mało prawdopodobne jest, że strona pozwana z jedną osobą w tym samym dniu zawiera umowę pisemną, a z drugą ustną. Ponadto następne umowy pożyczki zawierane z powodem miały formę pisemną. Zatem rodzi się pytanie dlaczego wcześniej nie zawarto umowy w formie pisemnej. Powód twierdzi, że miał zaufanie do strony pozwanej. Dalej twierdzi, że kolejną umowę zawarł pisemnie bo ta kwota już go przerastała. Za pierwszym razem ustna umowa pożyczki miała być na 80 000 zł, a pierwsza pisemna na 90200 zł. Jest tutaj pewna nieścisłość, a mianowicie nie przerastała powoda kwota 80 000 zł, a przerastała go kwota 93000 zł. Pomiędzy tymi kwotami - biorąc pod uwagę skalę – nie ma już tak dużej różnicy. Należy podkreślić,

że w sumie te pożyczki miałyby być na kwotę ponad 170 000 zł. Zatem wątpliwości budzi fakt, że skoro zawierano kolejną umowę pożyczki to nie potwierdzono zawarcia pierwszej – ustnej.

Brak jest również jakichkolwiek dowodów na to, że powód uiszczył jakąkolwiek kwotę z tytułu umowy pożyczki.

Termin zapłaty rzekomej umowy pożyczki zapewne miałby być ten sam co zawartych umów pisemnych. Tymczasem już po upływie tego terminu (tj. po 31.12.2004r.) strony zawierały kolejne umowy (inne niż pożyczki). Nic nie wspomniano o ustnej umowie pożyczki. Zatem miałyby być taka sytuacja, że strony umowy zawarły ustną umowę pożyczki, pożyczka nie została spłacona, a strony zawierają kolejne umowy i dalej współpracują. Nie potwierdzają zawarcia wcześniej umowy pożyczki. Nie jest to wiarygodne.

Należy również dodać, że zeznania powoda są sprzeczne z zeznaniami świadka D. Z. (1), którym to sąd dał wiarę. Świadek wyraźnie zeznał, że zawierano tylko pisemne umowy pożyczki.

Sąd uznał również, że wpis w tytule zapłaty stanowi oczywistą omyłkę pisarską. Wynikało to z tego, że w tym samym dniu strona pozwana spłacała inną umowę pożyczki - na rzecz K. J.. Była to spłata bezpośrednio poprzedzająca spłatę powoda. Płacąc na rzecz K. J. prawidłowo wpisano tytuł, a następnie skopiowano go i przeniesiono go w miejsce na wpis tytułu zapłaty na rzecz powoda i zapomniano zmienić datę umowy. Należy zauważyć, że obie spłaty dotyczyły spłaty pożyczki (kapitału z odsetkami). Różniła się tylko data umowy.

W pozostałym zakresie sąd dał wiarę zeznaniom powoda.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka D. Z. (2) albowiem jej zeznania są spójne i logiczne. Znajdują uzasadnienie w zgromadzonym materiale dowodowym. Zgodne są również z zasadami doświadczenia życiowego. W szczególności sąd dał wiarę iż spółka nie zawierała ustnych umów. Ponadto znajduje to potwierdzenie w innym materiale dowodowym, a przede wszystkim w przedłożonych umowach. Z powodem zawierano szereg umów pisemnych i nie wiadomo, dlaczego akurat tą jedną miano zawrzeć w formie ustnej.

Sąd dał wiarę dokumentom zgromadzonym w sprawie, albowiem nikt ich nie kwestionował. Nie ujawniły się również żadne okoliczności z których mogłoby wynikać, że dokumenty zostały sfalszowane.

Zeznania świadka W. W. nie wniosły nic istotnego do sprawy.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo nie jest uzasadnione.

Podstawę dochodzonego roszczenia stanowiły art. 720 § 1 kc, 353 § 1 kc, 3531 kc, 354 kc.

Art. 720 § 1 kc - Przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Art. 353. § 1 kc - Zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić.

informacje o jednostce

orzeczenia sądów

tezy z piśmiennictwa

pisma urzędowe

komentarze

monografie

wzory i zestawienia

Art. 3531 kc - Strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

informacje o jednostce

orzeczenia sądów

orzeczenia administracji

tezy z piśmiennictwa

pisma urzędowe

komentarze praktyczne

komentarze

monografie

wzory i zestawienia

Art. 354. § 1 kc - Dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom.

Treść umów z dnia 15.09.2003r. oraz z dnia 25.10.2003r. jest zgodna z prawem. Zatem nie ulega wątpliwości, że mogą one być podstawą zobowiązania. Bezsporne było, że powód udzielił tych dwóch pożyczek. Spór dotyczył tylko faktu, czy te pożyczki zostały spłacone. W ramach tego sporu istotne znaczenie miało to czy strony zawarły 10.09.2003r. ustną umowę pożyczki, spór dotyczył również sposobu naliczania odsetek oraz to w jaki sposób należało zaliczać spłacane kwoty z umowy z dnia 15.09.2003r.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego strony nie zawarły w dniu 10.09.2003r. ustnej umowy pożyczki. Zatem spłata kwoty 43 199, 08 zł. w dniu 18.03.2005r. dotyczyła pożyczki z dnia 15.09.2003r.

Odnośnie naliczania odsetek po 31.12.2004r. to sąd uznał, że po tym dniu - w obu umowach - odsetki karne zastępowały odsetki w wysokości 7 % w skali roku. Wynika to z faktu, że w § 4 umów stwierdzono, że pożyczka jest oprocentowana w wysokości 7 % i wyznaczono termin spłaty na dzień 31.12.2004r.. Natomiast w § 5 umów określono, że w przypadku niezapłacenia w terminie pożyczki należec się będzie 0,14 % odsetek za każdy dzień opóźnienia. Oznacza to, że 7 % jest to cena pożyczki, natomiast odsetki karne są to odsetki za opóźnienie w spłacie i „zastępują” dotychczasowe oprocentowanie w wysokości 7 %.

Bezspornym było, że spłata pożyczki z dnia 25.10.2003r. w pierwszej kolejności miała być dokonywana na poczet kapitału, a potem na poczet odsetek.

Sąd uznał, że spłata pożyczki z dnia 15.09.2003r. miała być dokonywana najpierw na poczet odsetek, a potem na poczet kapitału. Zgodnie z art.451 § 1 kc wierzyciel może zaliczyć spłatę długu w pierwszej kolejności na świadczenia uboczne, a więc na odsetki. Można spotkać się z poglądem, że strony mogły umówić się inaczej. Nawet jeżeli przyjmiemy taką dopuszczalność to należy zwrócić uwagę, że zasadą jest jednak możliwość zaliczenia spłaty w pierwszej kolejności na

poczet odsetek. Zatem aby było inaczej to musi to wynikać z umowy. Ta kwestia była jednak poza świadomością stron w trakcie zawierania umowy. Nie wynika to również z treści umowy. Zatem należy przyjąć, że powód mógł wpłaty zaliczyć na poczet odsetek. Tak też sąd rozliczał tą pożyczkę. Oczywiście jest tutaj pewna sprzeczność, ponieważ treść obu umów jest taka sama, natomiast powód inaczej rozlicza te umowy w tym zakresie. Należy jednak podkreślić, że prawo zaliczenia spłaty w pierwszej kolejności na poczet odsetek jest to uprawnienie powoda, a nie obowiązek. Zatem jeżeli jedną umowę rozlicza inaczej (korzystniej dla siebie), a druga inaczej (korzystniej dla pozwanego) to jest to jego strata. Powód może zrezygnować z części swoich uprawnień.

Licząc wg. tych zasad okazuje się, że strona pozwana z tytułu umowy z dnia 15.09.2003r. ma

nadpłatę w wysokości 1934,76 zł. Z umowy z dnia 25.10.2003r. ma niedopłatę odsetek w wysokości 2265,88 zł. Po wzajemnym potrąceniu (art. 498 kc) okazuje się, że strona pozwana ma niedopłatę w wysokości 331,12 zł tytułem odsetek od umowy z dnia 25.10.2003r.

Sąd nie zasądził jednak tej kwoty, ponieważ cała zaległość z umowy z dnia 25.10.2003r. (kwotę 40 000 zł spłacono w dniu 16.08.2004r.) to są odsetki. Roszczenie więc w tym zakresie jest przedawnione. Roszczenie o odsetki jako roszczenie okresowe przedawnia się z upływem 3 lat (art.118 kc). Roszczenie o odsetki najpóźniej stało się wymagalne w dniu 1.01.2005r., zatem uległo przedawnieniu z dniem 2.01.2008r. Powód złożył wniosek o zawezwanie do próby ugodowej, ale nie przerwało to biegu przedawnienia, ponieważ nastąpiło to w 2012r., a więc w okresie jak roszczenie było już przedawnione.

O kosztach procesu sąd orzekł na zasadzie art. 98 kpc i zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 3617 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika.

Mając powyższe na uwadze orzec należało jak w sentencji wyroku.